

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเนื้อหาในบทนี้ ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นหลัก ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือการวิจัย
5. การรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายปิด (Close-ended Questionnaire) โดยใช้แบบสอบถามกับผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้กรอกข้อมูลในแบบสอบถามด้วยตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจากข้อมูลพบว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 266,912 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนที่ดี ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยยอมให้มีค่าความแปรปรวนเท่ากับ 5% ซึ่งสูตรที่ใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n แทน จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนหรือขนาดประชากร
 e แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน (0.05)

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือ

$$n = \frac{266,912}{1 + 266,912(0.05)^2}$$

$$n = \frac{266,912}{668.28}$$

$$n = 400$$

ผู้วิจัยคำนวณได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 400 ราย

3) เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขนาดวิสาหกิจ	ขนาดประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิสาหกิจขนาดย่อม	262,108	392
วิสาหกิจขนาดกลาง	4,804	8
รวม	266,912	400

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดลักษณะของตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

- ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) อายุของกิจการ ลักษณะธุรกิจ ลักษณะการดำเนินงาน เงินลงทุนของกิจการ ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมาย ภาษีอากร ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งการสร้างเครื่องมือการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างข้อคำถาม โดยแบบสอบถามมี 3 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนนี้ เป็นคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุของกิจการ ลักษณะธุรกิจ ลักษณะการดำเนินงาน และเงินลงทุนของกิจการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ด้านค่าใช้จ่ายทางภาษี ด้านความเป็นธรรมของระบบภาษี ด้านความรุนแรงของบทลงโทษ ด้านการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และโอกาสในการหลีกเลี่ยงภาษี เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความเห็นด้วยมาก มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง มีระดับความเห็นด้วยน้อย และมีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการยินยอมจ่ายภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นคำถามปลายปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

ทั้งนี้ สำหรับแบบสอบถามส่วนที่ 2 - 3 ข้อคำถามมีลักษณะปลายปิด ใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของ Likert Scale สำหรับการวัดระดับความคิดเห็นจะมีระดับการวัดดังนี้

ระดับความความคิดเห็นน้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเป็น 1
ระดับความความคิดเห็นน้อย/ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเป็น 2
ระดับความความคิดเห็นปานกลาง/เฉยๆ	มีค่าคะแนนเป็น 3
ระดับความความคิดเห็นมาก/เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเป็น 4
ระดับความความคิดเห็นมากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มีค่าคะแนนเป็น 5

ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน จากสูตรคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น โดยใช้สูตรคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

คะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยมาก
คะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึง	ความคิดเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อย
คะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย โดยทำการทดสอบเครื่องมือ 2 ส่วน คือ 1) การตรวจสอบความตรง (Validity) ประกอบด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และ 2) การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ดังต่อไปนี้

การตรวจสอบความตรง (Validity)

การตรวจสอบความตรง เป็นการวัดคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับองค์ประกอบที่ต้องการวัดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเครื่องมือแต่ละชนิดมีจุดมุ่งหมายเฉพาะตัว ดังนั้นเครื่องมือที่มีความตรงในจุดมุ่งหมายหนึ่งได้ โดยไม่จำเป็นจะต้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งหมด (Wainer & Braun, 1988) โดยการตรวจสอบนั้น จะพิจารณาทีละข้อว่ามีลักษณะข้อความเป็นอย่างไร และทุกข้อมีคุณภาพตามเกณฑ์ในแต่ละแบบการประเมินนั้นๆ หรือไม่ สำหรับการศึกษาคั้งนี้เป็นการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

ความตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือวัดที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการวัดหรือวัดได้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด (วัลลภ ลำพาย, 2547) เป็นความตรงที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ตรวจสอบเนื้อหาของเครื่องมือว่าเนื้อหาของข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหาของตัวแปรที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ พิจารณาว่าเครื่องมือที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ถูกต้องตามนิยามเชิงปฏิบัติการในกรอบขอบเขตที่ต้องการวัดหรือไม่ (Gable, 1986) ซึ่งจำนวนผู้เชี่ยวชาญควรมีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป เพื่อหลีกเลี่ยงความคิดเห็นที่แบ่งเป็น 2 ขั้ว (สุวิมล ติรกานันท์, 2546)

ดังนั้น ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการนำนิยามศัพท์ โครงสร้างการสร้างข้อคำถาม และร่างแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น ด้วยคะแนน 3 ระดับคือ

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้อง กับนิยามของตัวแปรที่กำหนด

หลังจากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกัน เพื่อคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องฯ ซึ่งมีสูตรคำนวณดังนี้ (Rovinelli & Hambleton, 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R = คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์ในการหาค่าความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามการวัดตัวแปรที่กำหนด (สุวิมล ติरणันท์, 2548)

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 – 1.00 มีค่าความตรงผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการทดสอบก่อนการใช้งานได้

2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.50 ไม่ผ่านเกณฑ์ต้องปรับปรุงแก้ไข

สำหรับการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะด้านวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย วัจจัน ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รongเอก วรรณพฤกษ์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

3. นายประสิทธิ์ พรหมพลอย ตำแหน่ง นักตรวจสอบภาษีชำนาญการพิเศษ ส่วนแนะนำและตรวจสอบภาษีอากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 3

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเชื่อมั่นที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาฯ ควรมีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.3 (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2006)

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัยและนำมาใช้ในการพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับผู้มีหน้าที่เสียภาษีนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมหนังสือจากคณบดีคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เป็นหนังสือนำเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมกับหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัย และแบบสอบถาม พร้อมคำอธิบายเกี่ยวกับการกรอกแบบสอบถาม ซองจดหมายเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย พร้อมติดตราไปรษณีย์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการ โดยแบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเลขรหัส เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ และติดตามแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ไปดำเนินการประมวลผลข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 การลงรหัส โดยนำแบบสอบถามมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า

4.2 การประมวลผลของข้อมูล ข้อมูลที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการประมวลผลข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis)

ข้อมูลส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ข้อมูลส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ข้อมูลส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความเห็นเกี่ยวกับการยินยอมจ่ายภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis)

2.1 การวิเคราะห์ T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) ซึ่งการทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ จะทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรตามและกลุ่มตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปร ขึ้นไป